REDACŢIUNEA,
Administraţiunea şi Tipografia.
BRAŞOV, piaţa mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la ADMINISTRAŢIUNE în Braşov şi la următórele Birourĭ de anunciurĭ:
In Viena: M. Dukes Nachf. Max. Augenfeld & Emerich Lesner, Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppelika Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.
PREŢUL INSERŢIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. — Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiăcare ₫ĭ.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
N-riĭ de *Duminecă 2 fl.* pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-riĭ de *Duminecă* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la d-niĭ colectorĭ.
Abonamentul pentru Braşov
Administraţiunea, Piaţa mare Têrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. — Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 51. Braşov, Sâmbătă 4 (17) Martie. 1900.

Atitudinea Cehilor.

Momentul caracteristic al situaţiunei de faţă în Austria este, că Cehii şi-au mai domolit oposiţiunea estremă, ce au desfăşurat'o declarând obstrucţiunea deja în prima şedinţă a camerei deputaţilor din Viena.

Vĕ₫ênd, că obstrucţiunea lor nu mai întêmpină acelaşĭ sprijin din partea celorlalte fracţiunĭ ale majorităţii, ce l'a avut în rêndul trecut, Cehii, carĭ păreau la început decişĭ a obstrua şi legea de recrutare, şi-au schimbat tactica şi au sistat obstrucţiunea lor de-ocamdată faţă cu acésta lege. Conducĕtorul clubului Cehilor tinerĭ Dr. Engel a declarat în cameră, că ei de aceea sistéză obstrucţiunea faţă cu legea de recrutare, fiind-că nu vor sĕ împiedece de a da împĕratului Austriei şi regelui Boemiei acel mijloc de putere, de care are lipsă integritatea şi posiţia de mare putere a imperiului. Cu tóte astea, ₫ise Engel, Cehii din motive politice şi fiind că nu au încredere în actualul guvern, vor vota în contra proiectului de lege.

In asemenĭ împrejurărĭ amintita lege a putut fi votată de cameră, aşa că ₫ilele aceste va întra în vigóre. Ce atitudine vor observa Cehii în viitor, încă nu se póte sci, dér în sînul dreptei se nutresce speranţa, că ei şi în viitor vor mai mărgini obstrucţiunea lor, aşa ca sĕ fiă cu putinţă de a-se relua acţiunea de înţelegere prin continuarea conferenţelor dintre delegaţii cehĭ şi germanĭ.

Aşteptările acestea sunt frumóse, dér sunt totuşĭ fórte riscate, avênd în vedere situaţiunea, care n'a pierdut nimic din complicarea ei. S'a făcut şi se face, ce-i drept, tot posibilul pentru a satisface cel puţin în forma esterióră amorului propriu al Cehilor. La alegerea celor doi vice-preşedinţĭ ai camerei s'a ţinut sémă ca alăturĭ de Germanul Prade sĕ fiă şi un Ceh, Zacek, şi a trebuit chiar sĕ repăşéscă din demnitatea de vicepreşedinte Românul bucovinean Iancu Lupul, ca sĕ facă cu putinţă acéstă echilibrare între Cehĭ şi Germanĭ în presidiu. Acésta caracteriséză totodată şi situaţiunea fórte delicată şi dificilă în care se află Românii bucovinenĭ între curentul german şi slav.

Şi cu ocasiunea primirei de către Majestatea Sa a celor doi vicepreşedinţĭ nou aleşĭ s'a vĕ₫ut că suveranul voesce sĕ menageze cât mai mult ambele tabere. Faţă cu Zacek a observat monarchul, că este cu cea mai mare bunăvoinţă către naţiunea cehică, şi ambilor vicepreşedinţĭ li-a pus pe suflet sĕ promoveze opera de pace.

Astă₫ĭ „Reischrath“-ul va alege pe membrii delegaţiunei austriace ce se va întruni în anul acesta. O scire mai nouă spune, că Cehii s'au decis a nu împiedeca nicĭ acésta alegere. Ba se anunţă tot-odată din Praga, că Cehii s'ar fi declarat gata chiar, după încheierea sesiunei „Reichsrath“-ului, a continua dimpreună cu Germanii conferenţele de înţelegere în Praga.

Scirea din urmă nu este încă confirmată şi nicĭ nu 'i putem da vre-o însemnătate deosebită. De-ocamdată vedem numai, că tóte merg mai domol în Austria, dér acésta s'a întêmplat mai de multe-orĭ şi totuşĭ când se părea cerul mai prietinos, conflictele isbucniră cu nouă putere.

Monarchia austro-ungară şi Italienii. Sub titlul *„Fra Italiani, tedeschi e Slavi“* scriitorul italian *Benedetto de Luca* a publicat o broşură în care se ocupă de sórtea *elementului italian* din monarchia austro-ungară. Cu multă cunoscinţă de causă el arată cum elementul italian din Triest, Dalmaţia, Croaţia, Goriţia etc. este în proces de descompunere. B. de *Luca* ₫ice, că pentru Italienii Austro-Ungariei sunt egal de primejdioşĭ Germanii şi Slavii. El crede, că Germanii din imperiul unit voesc sĕ ajungă până la Triest, ér despre Rusia e convins, că cu banĭ şi prin agitaţiune sprijinesce mişcarea Croaţilor în Dalmaţia. Nu crede, că în marele pericul, ce ameninţă pe Italienii din Triest şi Dalmaţia, Austria ar puté orĭ ar voi sĕ le ajute, de vreme ce ea e condamnată ca câte-va decenii sĕ-şĭ mai tîrăe esistenţa de a₫ĭ, după-care Germanii din Apus şi Ruşii din rĕsărit se vor arunca asupra ei ca la o pradă şi fiă-care îşĭ va lua partea la care rêvnesc şi care îi „compete“ mai bine în virtutea situaţiunei geografice. *O sórte mai bună nu va avé* — ₫ice Luca — *nicĭ Ungaria*; aicĭ cel mult décă se va face concesia, că *România va fi rotun₫ită după graniţele ei firescĭ.*

Autorul broşurei se ocupă pe larg cu mijlócele de apĕrare contra periculului, ce-i ameninţă pe Italienii austro-ungarĭ. ₫ice, că în primul rênd ar fi de datoria Austriei sĕ se îngrijéscă de conservarea caracterului italian al Triestului şi Dalmaţiei. Dér Austria, ₫ice, nu se gândesce la aşa ceva. De 30 de anĭ încóce guvernele austriace n'au făcut alt-ceva decât sĕ învrăjbéscă între sine în Boemia pe Cehĭ cu Germanii, în Polonia pe Polonĭ cu Rutenii, în Triest pe Italienĭ cu Slovenii, în Dalmaţia pe Croaţĭ cu Italienĭ şi aşa mai departe. Provócă dér pe guvernul italian sĕ ia el în mână causa Italienilor asupriţĭ în provinciile austriace şi adecă sĕ sară în ajutorul acestora prin crearea de societăţĭ economice şi de navigaţiune, carĭ sĕ atragă la ele comerciul în Dalmaţia, Croaţia, Serbia, Bulgaria, Montenegro şi în tótă Peninsula-balcanică. Numai pe calea acésta s'ar puté veni în ajutorul Italienilor, căcĭ cu arma a₫ĭ e ceva prea delicat şi costisitor.

Pressa Ungariei jidovită.

De curênd a apărut în Budapesta, în editura librăriei „Havas“ o broşură: „Pressa Ungariei jidovită de **** Budap. 1900. Etă câteva părţĭ din cele ce se scriu în acéstă broşură despre gazetele şi gazetarii evrei din Ungaria:

Drapelul *corupţiunei*, ca şi pretutindenĭ, îl póртă mai ales în Ungaria *pressa evreiască.*

Nicăirĭ pressa nu are o atitudine atât de obrasnică, nu insultă legea, morala, onórea şi bunacuviinţă în aşa mod, ca în Ungaria.

Cei 800,000 Evrei au preponderanţa asupra celor 17 milióne locuitorĭ creştin ungarĭ, ajutaţĭ fiind de indiferentismul ne închipuit al acestor din urmă. ₫iarele esistente conduse de creştinĭ se găsesc aprópe tóte într'o stare nu tocmai îmbucurătóre, pe când spicul grâului ₫iarelor evreiescĭ se află întotdéuna în plină flóre şi-şĭ întinde acţiunea sa în tóte părţile.

Nimenea nu se va mira de acéstă stare de lucrurĭ, décă va afla, că chiar principii bisericilor sunt sprijinitorii influenţei evreiescĭ.

*

Inalţii *prelaţĭ ai bisericei catolice sprijinesc pe Evrei*, ér aceştia în schimb îi linguşesc prin pressa lor.

Unul dintre linguşitorii ₫iariştĭ mai de sémă este jurnalistul de casă al cardinalului primat-principe Vaszary, un jidan cu numele Dr. Sigmund Şiller, redactor al ₫iarului evreesc „Pester Lloyd“. Tóte scirile nouĕ din cancelaria Primatelui asupra cestiunei politice-bisericescĭ şi personale, tóte scrisorile pastorale ale principelui primat le comunică mai întâiŭ lui „Pester Lloyd“. ₫iarele catolice nu vréu sĕ facă anticameră şi nu vréu sĕ cerşéscă, acolo unde Evreul are liberă întrare şi primesce cel dintâiŭ tóte scirile, pe carĭ vre sĕ le aibă. Acest Dr. Şiller a că₫ut Eminenţei Sale atât de mult la inimă, încât acum câţĭ-va anĭ acest din urmă a presentat pe jurnalistul evreu Papei din Roma.

*

Se vorbesce de un alt *episcop catolic*, care a mers până acolo cu simpatia sa pentru pressa evreiască, încât *s'a asociat între acţionarii unui ₫iar guvernamental pur evreesc* Episcopul Paul *Szmrecsanyi* a desavuat scirile obiective ale ₫iarului catolic „Alkotmany“ cu privire la pruncuciderea din Nameszto, prin circulărĭ oficiale şi publice, care fapt a produs o mare bucuriă în pressa jidovéscă, făcênd astfel de rîs şi de minciună ₫iarul catolic!

Prin acéstă atitudine a ómenilor sus puşĭ, orĭ-ce acţiune în contra obrăsniciei pressei evreescĭ rĕmâne decĭ paralisată.

*

In Ungaria se găsesc actualmente aproximativ o miiă de gazete şi reviste, dintre carĭ numai 165 n'au încăput încă pe mâna Evreilor; *tóte celelalte 835 ₫iare apĕră interesele evreescĭ.* Şi Ungaria numĕră astă₫ĭ 17 milióne creştinĭ şi numai 800,000 jidanĭ!

Tóte gazetele evreescĭ prosperéză în mod strălucit, ér cele creştine de abia îşĭ pot întreţine esistenţa lor. Natural, că şi opurile religióse creştine se tipăresc în tipografiile evreescĭ, vin în editurile evreescĭ şi se vênd numai în librăriile evrescĭ.

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

Bătălia dela Braşov
întêmplată la 17 Iulie 1603.

— Fine. —

Judeţul Braşovului Michael Weiss, acest om isteţ (născut din părinţĭ cehĭ) se scusă, că în oraş bântue ciuma într'un mod înfricoşat, căreia îi cad jertfă pe ₫i câte 100 de ómenĭ şi propune lui Moise sĕ nu priméscă ajutor de óste dela dênşii, pentru-că prin acei ómenĭ s'ar infecta tótă tabĕra şi astfel ar fi numai spre nefericire.

Numai garnisóna castelului, 150 de mercenarĭ*), în majoritate Românĭ, între carĭ încă nu grasa ciuma (!) o pune la disposiţia voevodului dimpreună c'un biet Italian, măestru de turnat tunurĭ, cu numele Fiotta, care nu de mult se stabilise acolo, apoi óre-care cantitate de proviant, puţine arme, érbă de puşcă ş. a. Negreşit, că a primit cu asta ocasiune atât Moise, cât şi Bectaş, câte o pungă de banĭ, pe carĭ cronicarul şi-a uitat sĕ o înregistreze şi sigur este, că s'au promis multe de tóte — după câştigarea bătăliei.

In decursul nopţii, spre 17 Iulie, desertéză 320 de Sêrbĭ din tabĕra lui Moise la Şerban.

Cu revĕrsatul zorilor, în ₫iua de 17 Iulie domnul Şerban plécă cu óstea sa, conform disposiţiunilor date, în trei colóne spre nord, ca sĕ întêmpine pe duşmanĭ.

Colóna dréptă, constătătóre din 2000 călăreţĭ comandaţĭ de George Raţ, înaintéză de-alungul pólelor délurilor dela Rêşnov şi Christian spre Braşov, cam pe unde conduce şoseaua de astă₫ĭ.

Colóna stângă constătătóre, ca şi cea dréptă, din 200 de ostaşĭ, în majoritate pedestrime, comandaţĭ de fraţii Mircescĭ, înaintéză dela Rêşnov la Vulcan şi, lăsând Codlea la stânga, de-alungul văii Bârsei.

Colóna din centru, constătătóre din grosul armatei, 6000 ostaşĭ, conduşĭ de însuşĭ domnul Şerban, înaintéză dela Rêşnov şi Christian spre Ghimbav.

Moise aştéptă în posiţia pregătită, în ₫iua precedentă, atacul lui Şerban. Centrul posiţiei sale era, precum s'a amintit mai sus, fortificat cu şanţurĭ şi carĕ, carĭ erau legate unul de altul cu lanţurĭ, ér la anumite distanţe, între carĕ, erau postate puscĭ de mur, pe carĭ le puse la disposiţiă Braşovul. La ambe capetele liniei frontului, erau postaţĭ în posiţiă înaintată, ţîntaşĭ aleşĭ cu puscĭ şi câte 25 de tunurĭ, pe carĭ Moise le culese de prin cetăţile ocupate, dér în cea mai mare parte le căpătase dela Braşov.

Scopul acestor ţîntaşĭ şi tunurĭ era sĕ flancheze colónele de atac, carĭ ar veni sĕ atace fortificaţia centrului în front.

Moise în aşteptarea duşmanului se urcă pe vêrful unui car încărcat, de unde vede mai dintâiŭ colóna lui Raţ, ale cărei suliţe şi helebarde strălucitóre se oglindau în ra₫ele sórelui de diminéţă.

Domnul Şerban, care însoţit de armaşii sĕi, înaintase pentru de a se orienta asupra posiţiei duşmanului, observă fortificaţia de carĕ în centru şi vede, că Moise îl aştéptă în defensivă. Planul lui de atac era numai decât făcut şi era de a ataca cu tótă puterea fortificaţia din centru, cu colóna sa şi cu colóna lui Raţ, care spre acest scop căpĕtă ordin, ca imediat sĕ descalece, ér colóna Mircescilor o îndreptă în contra aripei drepte şi liniei de retragere a duşmanilor.

Cavaleria pedestră a lui Raţ este înşirată în liniile de atac ale infanteriei şi totul este gata pentru atac, se aştéptă numai înaintarea colónei Mirceştilor, care avea de a face calea cea mai lungă.

Fiind ₫iua caldă, ér străbaterea prin tufişe, iérbă înaltă şi sĕmĕnăturĭ anevoiósă, trecù mult timp până ajunseră tóte trupele la locul destinat lor. Ast-fel erau deja 3 óre d. a. când domnul Şerban dete semnalul de atac pentru óstea sa — patru puşcăturĭ de tun. Atuncĭ de-odată se ridică vitéza óste de tóte părţile şi colónele de atac înaintéză de tóte părţile în fuga mare

*) „In Meinung es wäre besser 150 Leute zu verlieren denn etliche Tausend welches gewiss geschehen wäre“. Michael Weiss. Lib. Anal. Ao 1603.

Jidanul se impune ca representantul vieţei spirituale în Ungaria. El face politică, economiă, romane, piese teatrale şi alte scrierĭ literare, el scrie „foi familiare“ pentru gospodinile creştine şi fiicele lor, basmele pentru copii. El scrie istoria, opurĭ technice, de medicină chiar şi despre istoria bisericéscă. „A scrie“ se chiamă în casul acesta în mod cât se póte de obrasnic „A măzgăli“.

*

In *Budapesta* sunt *25 diare* cotidiane, dintre carĭ două, „Alkotmany“ şi „Magyar Allam“, sunt creştine, 9 au redactorĭ creştinĭ, însĕ aceste diare sunt indiferente interesselor creştinescĭ, ér 14 sunt complect ovreescĭ.

Aceste din urmă sunt: „Budapester Tagblatt“, „Budapesti Naplo“, „Este Ujsag“, „Frise Ujsag“, „Magyar Estilap“, „Magyar Hirlap“, „Neues Pestes Journal“, „Neues Politisches Volksblatt“, „Pester Lloyd“, „Pesti Naplo“, „Pesti Ujsag“, „Politisches-Volksblat“ şi „Magyar Szo“.

Şefĭ-redactorĭ şi redactorĭ sunt: Iulian Weiss, Josef Veszi (Weiss), Isidor Barna (Braun), Michael Szalay (Singer), Alexander Fenyö (Fino), Ludwig Brody, Max Falk, Ambros Nemenyi etc. Sunt jidanĭ şi statul-major al opiniei publice în Iudeo-Maghiaria; generalii au sediul lor în loja francmazonă.

Dintre 22 diare politice săptĕmânale, sunt *numai 4 creştine*, 7 jidovite, 4 socialiste şi 7 de tot ovreescĭ. Intre celelalte 38 diare săptĕmânale din Ungaria sunt 4 creştine, 19 jidovite şi 15 de tot ovreescĭ.

Din 17 reviste pedagogice sunt numai trei crestine, 14 jidovite şi 4 de tot în mânile Evreilor.

Din 6 reviste pentru tineret, este numai una singură creştină şi 5 jidovescĭ. Dintre cele 15 diare umoristice din Budapesta, numai una singură este creştină, 5 sunt jidovite şi 9 de tot în mânile ovreilor. Din 32 reviste juridice sunt 9 ovreescĭ. Din 27 reviste medicale şi veterinare sunt 12 total în mânile evreescĭ. Din 27 reviste agricole, evreescĭ sunt numai 2. Dintre 148 de diare, carĭ se ocupă în mod special cu industriă, comerciŭ şi finance, sunt 68 în mânile evreescĭ. Aci este drum larg deschis pentru înşelătoriile geniului jidovesc şi necesităţilor sale.

Foiletóne fără de moravurĭ, scirĭ şi romane sunt la ordinea dilei, şi la aceste se mai adaug cele mai murdare înserate.

Sursele principale ale diarelor iudeomaghiare sunt 12 corespondenţe, carĭ apar în Budapesta, şi carĭ afară de una singură, celelalte stau tóte în mânile ovreescĭ şi conform acelora esploatéză faptele cunoscute în mod tendenţios, după modul evreesc. Negreşit, că se păstréză tăcere asupra tuturor faptelor, carĭ ar fi neplăcute Evreului, de aceea gloria evreiéscă strălucesce cu atât mai orbitor.

Din România.

Procesul Hallier.

Marţĭ s'a început procesul dintre statul român şi antreprenorul lucrărilor portului Constanţa *Hallier*, în Bucurescĭ, înaintea unui tribunal de arbitri.

Acest proces scim cum s'a născut. Hallier, unul din antreprenorii cei marĭ din Francia, încheiase cu guvernul român contractul pentru lucrările portului din Constanţa. Acum patru anĭ (1896) guvernul de atuncĭ a modificat concesiunea, ce s'a fost acordat lui Hallier, dându-i în întreprindere nisce lucrărĭ suplementare fórte însemnate, aşa că acestea făceau aprópe suma îndoită de lucrărĭ, cu carĭ fusese însărcinat prin contractul primitiv.

După doi anĭ, în care interval antreprenorul, care nu esecutase, decât o mică parte a lucrărilor, el n'a mai fost în stare de a-şĭ împlini angajamentele şi a părăsit lucrările sub pretext, că nu le mai póte continua din causa dificultăţilor şi şicanelor, ce i-le face statul. Vĕdĕnd acésta, guvernul a luat însu-şĭ lucrarea în regiă, ca sĕ nu lase sĕ se pericliteze ceea-ce s'a fost lucrat cu marĭ cheltuelĭ în cei doi anĭ. De-odată cu acésta însĕ, s'a elaborat de către bărbaţii specialiştĭ un nou plan, prin care s'a restrîns planul primitiv al portului Constanţa, lucrările fiind reduse pe cât era de lipsă pentru a construi un port mai mic, dér totuşĭ suficient pentru 50 de anĭ. Prin acéstă micşorare a planului statul era scutit de o cheltuiélă aprópe îndoită de cum era neapĕrat necesar.

Urmă în consecenţă, ca contractul statului cu antreprenorul, care nu şĭ-a împlinit obligaţiunile sale, sĕ fiă resiliat. Acésta s'a şi întêmplat. Hallier, după contractul ce-l încheiase cu statul, trebuia sĕ recurgă la justiţia ţĕrii şi diferendul dintre el şi stat trebuia sĕ se resolve de tribunalele ordinare române.

S'a susţinut însĕ, că era casul dat de a-se face o lichidare urgentă, ce o pretindeau interesele statului şi că nu se putea trăgăna acéstă lichidare cu anii pe calea jurisdicţiunei ordinare. Basat pe aceste motive guvernul actual a venit înaintea parlamentului cu o convenţiune pentru a-se resolva litigiul pe cale de arbitragiŭ. S'a dis atuncĭ, că este cu atât mai de lipsă a-se tranşa afacerea prin un tribunal de arbitrii, cu cât décă s'ar fi luat calea justiţiei ordinare, statul ar fi trebuit sé urmeze în timpul procesului a lucra în regie pe contul antreprenorului, dér pe basa unui plan schimbat, ceea-ce l'ar fi pus într'o posiţiă nefavorabilă, căcĭ nu putea sĕ lucreze în regie pe contul antreprenorului, decât numai esecutând fără nicĭ o modificare aceleaşĭ lucrărĭ, ce le-a părăsit antreprenorul. S'a susţinut decĭ, că altă soluţiune mai practică nu putea fi, decât instituirea unui tribunal de arbitrii. Convenţia presentată de guvern parlamentului a fost ratificată de acesta şi acum tribunalul de arbitrii s'a întrunit în Bucurescĭ, pe basa legii votate promulgate, cu scop de-a esamina partea technică şi de socotelĭ şi a aduce o sentinţă asupra pretensiunilor şi reclamărilor antreprenorului Hallier.

Aşa s'a născut afacerea Hallier. Din partea oposiţională se susţine, că în urma stăruinţelor lui Hallier grupul de financiarĭ francesĭ, carĭ au întrat în sindicatul german, cu care guvernul român a negociat împrumutul de 175 milióne, ar fi pus ca condiţiă sine qua non, ca guvernul sĕ admită cererea lui Hallier de a-se judeca pretensiunile lui de către un tribunal de arbitri, că prin urmare s'ar fi întêmplat un fel de intervenţiune streină, căreia guvernul român ar fi cedat în nevoia lui de-a contracta grabnic un împrumut în streinătate. Afirmările aceste au fost desminţite de către organele guvernului, dicĕndu-se, că numai în considerarea intereselor statului, carĭ pretindeau o grabnică lichidare a afacerii, s'a admis judecarea printr'un tribunal de arbitri.

Cu tóte astea guvernul este acusat, îndeosebĭ de oposiţia liberală, că a negligiat interesele morale şi materiale ale statului, că a admis un tribunal arbitrar, în care sĕ ia parte şi streinĭ, etc. La aceste acusărĭ rĕspunde „Timpul“ constatând, că la 1878 şi guvernul Brătianu a încheiat o asemenea convenţiune cu antreprenorul Guilloux, pentru construirea liniei ferate Ploescĭ-Predeal. S'a admis şi atuncĭ un tribunal de arbitri şi în convenţiă se dicea, că arbitrii, unul ales de guvern, celalalt de concesionarĭ şi supra-arbitrul ales de ambii, „vor puté fi indigenĭ séu streinĭ“.

*

Procesul Hallier s'a început Marţĭ diminéţa. Şedinţele se ţin în localul înaltei curţĭ de compturĭ. Tribunalul e compus astfel: M. Şuţu arbitrul guvernului român; Mauffre arbitrul lui Hallier şi Leemans supra-arbitru. Preşedintele tribunalului este d-l Şuţu. Advocaţii statului român sunt: I. Boambă, G. Panu şi B. Păltineanu; advocatul lui Hallier este R. Poincaré, fost ministru frances, cu ajutorul sĕu Antoine.

In şedinţa primă Poincaré, advocatul antreprenorului Hallier, şĭ-a început pledoaria. El formuléză pretenţiunile clientului sĕu, carĭ în total se ridică la suma de *18 milióne* de francĭ.

*

Abia îşĭ începuse Poincaré pledoaria şi de afară se audia un sgomot asurditor, fluerăturĭ şi huiduelĭ. Inaintea Curţii de Compturĭ se adunase o mare mulţime, spre a manifesta şi a protesta în contra tribunalului de arbitri.

Poliţia a trebuit sĕ întrevină făcĕnd mai multe arestărĭ şi numai cu greu a putut împrăştia mulţimea. Incă din preséră se împărţiseră în public apelurĭ încadrate în doliu cu semnătura „comitet de resistenţă“, în care publicul era provocat sĕ manifesteze în contra tribunalului de arbitrii. La universitate era afişat asemenea un manifest nesemnat, în care erau provocaţĭ studenţii sĕ mérgă la Curtea de Compturĭ şi sĕ împiedece judecarea tribunalului arbitrar.

In diua următóre, Miercurĭ, érăşĭ s'au adunat mulţĭ manifestanţĭ, ca sĕ protesteze, dér au fost opriţĭ de a-se apropia de Curtea de Compturĭ printr'un cordon de sergenţĭ şi de gendarmĭ pedestri. De aci s'au dus apoi la ministeriul de finanţe, dér şi aicĭ au fost întêmpinaţĭ de poliţiă. Intr'aceea crescĕnd numĕrul lor tot mai mult, au trecut peste calea Victoriei şi au mers la clubul liberal, unde au strigat „trăéscă liberalii, jos guvernul!“ De aci s'au îndreptat spre Senat. Aicĭ poliţia nu luase mĕsurĭ de a preveni o demonstraţiă şi aşa mulţimea agitată a început a bombarda cu pietri ferestrile şi uşile dela întrare ale Senatului. Manifestanţii s'au reîntors apoi érăşĭ de unde au pornit şi au decis ca Joi (erĭ) la amiadĭ sĕ se întrunéscă din nou la un loc anumit, ca de acolo sĕ mérgă la palatul înaltei curţĭ de compturĭ.

Despre ceea-ce s'a petrecut în decursul dilei de erĭ n'avem încă nicĭ o scire.

Scirĭ alarmante din Rusia.

Diarului „*Standard*“ din Londra i-se telegraféză din *Constantinopol* următórele:

După raporturĭ *oficiose* sosite aicĭ, *Rusia a dat ordin de mobilisare generală a tuturor forţelor de pe uscat şi mare.* O diviziă a fost trimisă la *Trapezunt.* Afară de acésta a fost pornită pe drum o *escadră de resboiŭ* ruséscă. Se crede, că prin acésta Rusia vré sĕ constrîngă Pórta la concesiunĭ în afacerea căilor ferate din Asia-mică.

*

De altă parte lui „*Kölnische Zeitung*“ i-se telegraféză din *Berlin* următórele:

In cercurile germane sunt urmărite cu mare atenţiune scirile alarmante despre situaţiunea din Balcanĭ şi Orient. Trebue sĕ se noteze, că indisposiţia Angliei faţă de cuceririle comerciului german în Turcia este esplicată ca o intrigă a Germaniei contra Rusiei. Diplomaţia germană însĕ observă cea mai mare reservă în cestiunile litigióse dintre *Rusia şi Turcia* şi nu intenţionéză a scóte unei puterĭ streine castane din foc. După părerea cercurilor englese bine informate, *Anglia nu e aplecată a ajuta pe Turcia contra Rusiei.* Décă Turcia, pe basa tratatului din Cipru, va reaminti Angliei obligămintele luate asupră-şĭ, că adecă e datóre a apĕra posesiunile Sultanului din Asia-mică, Anglia îi va rĕspunde, că prin aceea, că Pórta n'a luat în considerare proiectele de reformă englese şi a neglijat a-şĭ face datoria faţă de Armenĭ, Pórta şi-a pierdut orĭ-ce pretensiunĭ de drept la ajutorul Angliei.

Rĕsboiul din Africa sudică.

Situaţiunea pentru Burĭ e fórte gravă. Anglia pare a nu fi de loc dispusă a încheia pace, înainte de-a fi înfrânt cu desĕvîrşire resistenţa Burilor. Ea intenţionéză a dicta pacea din Pretoria. Republicele africane au trimis în Europa 3 delegaţĭ, pentru-ca guvernele şi Anglia mai ales sĕ aibă cu cine negocia. Aceştĭ delegaţĭ însĕ se vor isbi de colosale greutăţĭ şi vor face triste esperienţe, căcĭ diplomaţii se retrag şi nicĭ unul dintre potentaţii Europei nu vré sĕ ia iniţiativa. E caracteristic, că la Berlin se şoptesce, că causa pasivităţii Europei ar fi Rusia, care sĕ fi promis Angliei deja înainte de începerea ostilităţilor, că nu va esploata rĕsboiul din Africa sudică. Burii sunt astfel daţĭ pe mâna inimicilor lor.

După tóte acestea rĕsboiul se va continua. *Joubert* organiséză din tóte puterile o resistenţă în jur de *Vynburg* şi la *Pretoria.* Anglia din parte-i transpórtă încă trupe şi muniţiunĭ în Capland, unde Roberts a trimis pe *Kitchener* sĕ sugrume rĕscóla Olandesilor.

Étă scirile mai nouĕ:

Roberts în Bloemfontein.

Cu data de 13 Martie Roberts telegraféză din *Bloemfontein* la Londra:

„Cu ajutorul lui Dumnedeu şi în urma vitejiei soldaţilor Majestăţii Sale, trupele de sub conducerea mea *au ocupat Bloemfontein.* Stindardul britanic fâlfâe pe edificiul guvernului, din care fostul preşedinte *Steyn* s'a strămutat erĭ. *Eraser*, un membru al fostului guvern, apoi primarul,

---

învocând numele sântului Nicolae spre posiţia duşmanului. Aceştia învócă numele vergurei Maria şi rĕspund cu o salvă din cele 50 de tunurĭ şi sute de puştĭ. Un moment se opresc colónele de atac uimite de trăsnetul înfiorător al atâtor gurĭ de foc îndreptate spre ele, dér observând, că acele nu causară mare pierdere, dau érăşĭ năvală şi cu lăncĭ şi cu helebarde, cu cuţite, cu sĕcurĭ şi cu topóre desfac deolaltă carĕle, întră înlăuntrul posiţiei, resping linia primă cu uşurinţă, ér ajungĕnd la a doua, formată din grosul trupelor lui Moise, întimpină resistenţă.

Aicĭ se începe o luptă crâncenă, piept la piept, care duréză mult timp şi în decursul căreia Moise trimite la Bectas nenumĕraţĭ călăreţĭ, sĕ-l róge în numele sĕu de ajutor. Dér Bectas nu-i dă nicĭ un rĕspuns, pentru că colónei Mirceştilor îi succese, mascată de răchitele ce cresc pe malul Bârsei, sĕ ajungă la spatele aripei stânge a inimicului şi după un atac surprindĕtor, vehement, óstea tătărescă, deşi de douĕ orĭ mai numĕrósă, o luă la fugă, ér Turcii vedĕndu-se părăsiţĭ fug şi ei pe urma Tătarilor şi câţĭ putură scăpa, numai dincolo de Olt cutéză a se opri. Acésta era causa că Bectas nu venì centrului într'ajutor atacând pe Şerban dindĕrĕt, precum doria Moise.

Fraţii Mirceştĭ după acest strălucit succes înaintéză spre sgomotul de luptă, ce s'audia din spre Braşov, şi atacă grosul lui Moise, care stetea în luptă cu Şerban în flanc şi în dos. Prin acest atac s'a decis bătălia şi generalii lui Moise, Bethlen şi Rhedei îşĭ retrag trupele ce le mai rĕmase din luptă, căutându-şĭ scăparea cu ele în fugă.

Domnul Şerban vĕdĕnd deja mai înainte, că bătălia se apropie a fi decisă în favorul sĕu, scóte din luptă cavaleria descălecată a lui Raţ, îi dă ordin sĕ încalece şi sĕ stea gata a urmări pe duşmanĭ. O grozavă surprindere pentru armata bătută a lui Moise. Ca de o vijeliă sunt ajunşĭ fugarii de călăreţiĭ români, carĭ le iau cele 50 de tunurĭ, pe carĭ încercară a le mântuì şi încărcându-le le îndréptă spre foştii lor stăpânĭ causându-le marĭ pierderĭ. Moise constrîns a părăsi acest mormênt al speranţelor şi visurilor sale, fuge cu o mică cétă spre Braşov, dér de-odată este ajuns de călăreţii românĭ şi încă din depărtare îl provócă Raţ sĕ depună armele. Moise însĕ nu voiesce sĕ urmeze provocăriĭ înjositóre, ci fuge în speranţa, că îi va succede a-şĭ scăpa viéţa, căpĕtând adăpost în Braşov, dér în fugă este ajuns şi străpuns cu suliţa din dos, ér Raţ cu mâna propriă îi tae capul*). —

Tot materialul de rĕsboiŭ, 50 de tunurĭ 32 de stégurĭ şi o mare mulţime de prinsonerĭ, cad în mânile invingĕtorilor.

Câmpul de luptă era acoperit cu morţĭ. Sĕ scrie sĕ fi cădut 4000 mii, împreună cu majoritatea nemeşilor din Ardeal.

Cele 32 de stégurĭ Şerban le trimite împĕratului la Praga, predându-i cu ele Ardealul pierdut.

I. M.

*) Acest cap s'a espus, după cum se scrie, la ordinul lui Şerban pe piaţa Braşovului înfipt într'o suliţă. Un cetăţén milos se-l fi luat într'o nopte şi sĕ-l fi înmormêntat în grădina sa, care ar coincide cu hotelul „Europa“ de astădĭ.

secretarul guvernului, şeful districtual şi alţî funcţionarî, mi-au eşit înaintea oraşului şi *mi-au predat insigniile.* Inimicul s'a retras în vecinătate. Tóte par liniştite. Poporaţiunea oraşului a întêmpinat cu bunăvoinţă trupele nóstre".

Acţiunea de pace.

Din *Berlin* se telegraféză, că în urma împrejurării, că republicele bure s'au adresat direct către guvernul engles, *se vor reţiné dela o intervenţiă.*

Din *Bruxella* se vestesce, că în cercurile guvernului de-acolo, intervenţia puterilor e considerată ca o *simplă formalitate.* Cabinetele pregătesc o notă, în care vor declara, că *resping intervenţia.* Agentul transvaalian declară, *că republicele bure vor continua lupta până la fine.*

O luptă eroică a Burilor.

La *Abrahamskraal* s'a dat în 10 Martie n. o lupta mare între Burî şi Englesî, despre care comandantul bur *Delarey* telegraféză următórele la Pretoria:

Forţele Englesilor (*la Abrahamskraal*) erau de *40,000* ómenî. Ele s'au apropiat din două părţî de posiţiunile nóstre. La început au atacat posiţia, în care se afla artileria generalului *Colliers.* Atacul acesta a fost urmat de un foc din puscî, rănind doi Burî. Când Englesii au aflat, că nu-i speranţă de-a dobêndi în partea acésta un succes, au îndreptat al doilea atac contra flancului stâng, care ocupa un lanţ de coline. Pe punctul cel mai înalt al muntelui mě aflam eu (Delarey) cu 300. Ocuparea acestui pisc era pentru Englesî un însemnat punct strategic. După-ce şi ómenii mei erau în clar cu acésta, s'a desfăşurat o luptă vehementă, care a ţinut dela 9 óre diminéţa până la apunerea sórelui. Ai noştri s'au luptat ca leii şi *au respins în massă pe Englesî*, care totdéuna îşî completau rêndurile sparte. Tóte încercările inimicului de-a lua posiţia nóstră cu asalt au fost zădărnicite. *Englezii au avut pierderî marî.*

Cronje pe insula St. Elena.

Din *Capstadt* se telegraféză, că generalul *Cronje*, dimpreună cu Burii captivî, au fost porniţî alaltăerî spre insula St. Elena, unde vor fi ţinuţî până după încheierea păcii.

SCIRILE ĐILEI.

— 3 (16) Martie.

Alegerea delegaţiunei austriace. Din *Viena* se anunţă, că preşedintele camerei a primit un rescript dela ministru-preşedinte Koerber, în care îl rógă sě ia měsurî pentru alegerea membrilor în delegaţiune. Alegerea se face, probabil, adî.

Liga la Predeal. Poimâne, Duminecă 5 Martie v., se va ţiné în Predeal adunarea generală estraordinară a *Ligei culturale*, secţia Predeal. La ordinea dilei va fi: raportul comitetului asupra stării actuale a secţiunei, reîntregirea comitetului; fixarea unui program de acţiune viitóre; alegerea delegaţilor pentru sěrbările dela Iaşî; comunicărî şi propunerî conform statutelor.

Căile ferate române şi streinii. In şedinţa de Marţî a camerei române s'a votat cu 69 voturî din 70 de votanţî legea, care prevede, că pe viitor nu se va mai primi ca funcţionar *nicî nn strěin* la căile ferate române.

Cununia archiducesei věduve Stefania se va face Lunî în 19 l. c. în Meran, cu contele *Lonyai.*

O comună unguréscă în marginea peirii. In comitatul Bichiş se află o comună curat maghiară, ai cărei locuitorî sunt în ajun de a lua lumea în cap, atât de tristă e sórtea, la care a ajuns. Hotarul comunei are ce-i drept 51.000 jugěră catastrale, însě din acestea 46,000 sunt proprietatea familiei contelui *Wenekheim*, aşa că locuitorii nu dispun decât de 5000 jugěre, dér şi acestea pământ sterp şi greu de cultivat. Locuitorii sunt atât de înglodaţî în datorii, încât nu mai au aprópe nimic al lor. Autorităţile au făcut paşî la ministru de agricultură sě vină în ajutorul acestor nenorociţî. — Ferîcită ţéră!

Tabloul execuţiei lui Horia, opera pictorului G. Popovicî, a fost espus Lunî în sala nouei universităţî din Iaşî.

Vindecarea tuberculosei. „*Revucs des Revues*" din Paris publică un articul sensaţional despre *vindecarea tuberculosei.* Se afirmă, că doi învěţaţî francesî au deslegat pe deplin problema vindecării acestei bóle prin un *serum* pregătit din sucurile cărnii de vită. Meritul acestei descoperirî scienţifice este al medicilor frances Charles *Richet* şi *Haricourt.*

„De něcaz". D-l Th. D. Speranţă, inspector scolar, a scris o piesă contra alcoolismului, întitulată „*De něcaz*". Acéstă piesă se va juca de copiiî din scólele primare din sate, înaintea sătenilor.

Regina Angliei va călětori în 4 Aprilie în Irlanda. I-se pregătesce o mare primire.

Memoriile moştenitorului de tron Rudolf. „Nouvelle Revue Internationale" din Paris a început sě publice memoriile decedatului moştenitor de tron Rudolf. Fóia francesă dice, că sunt autentice.

Societatea „Progresul Silvic". Sâmbătă séra s'a ţinut în palatul administraţiei Domeniului Corónei, sub preşedenţia d-lui Ioan *Kalinderu*, prima conferenţă a societăţii „*Progresul Silvic*". A vorbit d-l subinspector Ernest Gheorghiu asupra vênătórei. Inainte de a se da cuvêntul conferenţiarului, d-l Ioan Kalinderu a rostit o frumósă cuvêntare asupra interesului, ce presintă conferenţele anuale ale acestei societăţî. A asistat la acéstă conferenţă şi ministrul domeniilor.

Congres pentru combaterea tuberculosei. La 25 Aprilie se va ţiné la Neapole un congres pentru combaterea tuberculosei. Congresul va dura trei dile. Biuroul congresului a intervenit pe lângă ministrul român de instrucţiune ca sě-şî trimită un delegat.

Distincţiunî cu ocasia esposiţiei francese. In decursul esposiţiei universale din Paris se vor face o mulţime de distincţiunî. Camera francesă va stabili sěptěmâna viitóre numěrul celor ce vor fi distinşî cu medalia de onóre. Ministrul de comerciu a înaintat deja camerei un proiect de lege referitor la acésta.

Inchiderea politechnicului din Lemberg. Şcóla superióră technică din Lemberg a fost închisă de vre-o câte-va dile. Pricina este că studenţii au demonstrat în contra profesorului cavaler *Thullie*, fiind-că la ultima algere de deputat a lucrat în favorul ministrului *Pientak*, pe când studenţii părtineau pe aderenţii lui *Dasinski.* La începutul acestei sěptěmânî rectorul a afişat pe tabla négră publicaţiunea de închidere, la care drept rěspuns şi studenţii au afişat un placat, în care espun pěcatele lui Thullie, învinuindu-l că a corteşit pentru Pientak. In placat studenţii sunt provocaţî a face tot posibilul, ca Thullie sě fiă depărtat dela catedră.

Un furt de patru milióne. Gendarmeria din comitatul Lipto caută în ruptul capului pe un hoţ ingenios, care a pus mâna pe *un milion* de dolarî, adecă aprópe *4 milione corone.* Hoţul este un Ungur, care înainte de asta cu câţî-va anî a emigrat la America şi era aplicat în topitórea de aur Balbuch din *Newark.* El se numesce Zajacz Istvan. Furtul l'a făcut Zajacz aşa, că ducea dilnic în atelier o sticlă cu cafea négră, în care întroducea cu mult vicleşug aurul topit, pe care apoi îl scotea acasă. Zajacz a dispărut şi acum îl caută în tóte părţile. Femeia şi fata lui sunt arestate în New-York, dér de urma hoţului nu s'a dat încă. Se bănuesce, că a fugit în America de sud.

Concert. Musica orăşenéscă va da Duminecă un concert în otelul „Europa". Inceputul la $7\frac{1}{2}$ óre séra. Intrarea 60 b.

1. **Efect sigur vindecător.** Toţî aceia, carî sufer de nemistuire séu stomacul nu funcţionéză regulat ceea ce causéză constipaţie, durere de cap, lipsă de apetit séu alte bóle, pot conta la vindecare sigură prin folosirea cunoscutelor *prafurî seidlitz ale lui Moll.* Cutii originale a 2 cor. se pot căpěta dilnic prin postă dela farmacistul *A. Moll* liferantul curţii din Viena Tuchlauben 9. In farmaciile din provincia se se céră preparatul *A. Moll* provedut cu marca de contravenţie şi subscriere.

Pentru masa studenţilor dela şcólele medii şi superióre din Braşov au întrat următórele contribuirî:

1) *Pe lista nr. 227* (Colectant D-l Iosif Velceanu în Reşiţa mont.): D-l Iosif Velceanu 10 cor., D-l Alex. Crenianu 20 cor.; *cu totul* **30 cor.** —

2) *Pe lista nr. 241* (colectant D-l David Terfaloga, preot în Reşiţa mont.): D. Terfaloga 10 cor., Eman. Barbu notar cerc. 10 cor., G. Nicolaevicî neguţător 10 cor., Casina rom. din Reşiţa mont. 10 cor., Mat. Bălan preot, Reşiţa rom. 10 cor., Nic. Bălănescu, preot în Reşiţa mont. 10 cor., I. Budinţian, adv. Bocşa m. 20 cor., Dr. Aurel Oprea, adv. Bocşa m. 10 cor., Dr. P. Borlovan, medic Bocşa m. 10 cor., Petru Popescu preot în Văliug 10 cor., G. Crăciun în Kölnik 6 cor., Ant. Sabin în Kölnik 4 cor., Ios. Eremiă, preot 6 cor., Tr. Băiaş, vicenotar Kölnik 2 cor., Maria Drăgan, învěţ. Colnic 2 cor., Avram Mitter, învěţ. pens. 2 cor., Iuliu Bumbescu, preot Ţerova 2 cor., Nic. Marta, proprietar în Reşiţa mont. 10 cor., Crist. Pateşan, proprietar în Reşiţa m. 10 cor., Ios. Barbu 4 cor., — *cu totul* **158 corone.**

3) *D-l Vasilie Chirtop* din Câmpenî în loc de cunună peritóre pe mormêntul neuitatului sěu nepoţel Viorel Chirtop a trimis *10 cor.* pentru masa studenţilor.

— Esprimăm cele mai vii mulţămite pentru aceste nobile darurî: *Direcţiunea şcólelor.*

„Albina", institut de credit şi economii în Sibiiu.

Raportul consiliului de administraţiune către adunarea generală a acţionarilor din *31 Martie 1900.*

— Fine. —

După cele premise, lăsăm sě urmeze tabloul comparativ al operaţiunilor principale.

Depunerile: Cu finea anului 1898 erau la institut 8,506 depunerî în sumă de 5.425,478 fl. 99 cr.

In cursul anului 1899 s'au mai făcut 2.293 depunerî în sumă de 2.858,460 fl. 67 cr. In anul 1899 s'au capitalisat interese 228.416 fl. 92 cr. Decî starea totală a fost de 10,799 depunerî în sumă de 8.512,356 fl. 58 cr. Din aceste s'au ridicat 2,285 depunerî în sumă de 3.318,415 fl. 18 cr. Rěmânênd starea cu 31 Decemvre 1899 8 514 depunerî în sumă de 5.193,941 fl. 40 cr. *cu 231,537 fl. 59 cr.* mai puţin decât în anul precedent.

Escomptul de cambii: Starea portofoliului cu finea anului 1898 era de 21,294 cambii, în valóre de 3.581,752 fl. 89 cr.; cu finea an. 1899 de 20,153 cambii în valóre de 3.313,248 fl. 75 cr., faţă de anul precedent *mai puţin cu 268,504 fl. 14 cr.*

Credit personal ţěrănesc: cu finea anului 1898 era 11,705 obligaţiunî în suma de 870,166 fl. 60 cr.; cu 31 Decemvre 1899 11,583 obligaţiunî în suma de 828,390 fl. 02 cr., cu *41,776 fl. 58 cr. mai puţin* decât în anul precedent.

Imprumuturî hipotecare: Imprumuturile pe hipotecă au stat la finea anului 1898 din 3198 oblig. în suma de 2.386,774 fl. 10 cr.; în 31 Decemvre 1899 3447 oblig. în suma de 2.525,391 fl. 42 cr.; *o crescere de 138,647 fl. 32 cr.* faţă de anul precedent.

Aceste pretensiunî sunt asigurate prin hipotecă de un areal preste tot de 111,111 jugěre 111 stânginî □ în valóre de 9.007,180 fl., fiind cuprinse aicî şi edificiile.

Credite cambiale cu acoperire hipotecară: Starea cu finea anului 1898 a fost de 641 împrumuturî în sumă de 794,975 fl. 95 cr.; în 31 Decemvre 1899 705 împrumuturî în sumă de 836,099 fl. 45 cr., faţă de anul precedent *o crescere de 41,123 fl. 50 cr.*

Credite de Cont-curent: Starea acestui ram a fost la finea anului 1898 de 528,218 fl. 45 cr.; cu finea anului 1899 734,265 fl. 99 cr.; *mai mult cu 206,047 fl. 54 cr.* faţă de anul precedent.

Imprumuturî pe efecte publice (lombard): Starea cu 31 Decem. 1898 a fost de 175 împrumuturî de 78,790 fl. 03 cr.; la finea anului 1899 156 împrumuturî de 61,206 fl. 90 cr., faţă de anul precedent *mai puţin cu 17,583 fl. 13 cr.*

Scrisurî fonciare cu 5%: Cu 31 Dec. 1898 au fost în circulaţiune în valóre de 2.298,250 fl., cu 31 Dec. 1899 în circulaţiune 2.407,750 fl., *o crescere de 109,500 fl.* faţă de anul precedent.

Mişcarea cassei:

Intrate, la centrală 10.753,056 fl. 58 cr., la sucursală 4.552,954 fl. 72 cr., suma întratelor 15.306,011 fl. 30 cr.

Eşite, la centrală 10.744,301 fl. 49 cr., la sucursală 4.555,605 fl. 59 cr., suma eşitelor 15.299,907 fl. 8 cr.

Total 30.605,918 fl. 38 cr.

Revirementul în giro-conto al băncei austro-ungare a fost în anul espirat de 8.688,937 fl. 66 cr., ér revirementul primanotei a fost de 19.692,077 fl. 13 cr.

Din bilanţul general al anului 1899 resultă, că: Suma activelor institutului este cu *177,166 fl. 54 cr. mai mare*, ér suma venitului brut cu *8,260 fl. 27 cr. mai mică*, decât în anul premergětor.

Subtrăgênd din venitul brut al anului de 594.514 fl. 78 cr. totalul eşirilor cu 467,592 fl. 14 cr., resultă un profit net al anului de 126,922 fl. 64 cr., *cu 1884 fl. 48 cr. mai mare*, decât în anul precedent.

La acest resultat filiala nóstră din Braşov a contribuit cu 29,446 fl. 89 cr.

Fondul de pensiunî al funcţionarilor, carele în cursul anului a avut erogaţiunî de 4176 fl. 53 cr., de asemenea a crescut cu 12,458 fl. 85 cr., *ajungênd la suma de 143,872 fl. 39 cr.*

După ordinea vechimei ies din consiliul de direcţiune d-nii *Pantaleon Lucuţa* şi *Simeon Daman.* Locurile acestora veţî binevoi a le întregi prin alegere în adunarea presentă. In sensul §-lui 36 din statute, membrii eşiţî sunt realegibilî. De asemenea veţî binevoi a alege întreg comitetul de supraveghiare, 5 membri, pe un nou period de 3 anî.

Distribuirea profitului net:

Relativ la distribuirea profitului net de 126,922 fl. 64 cr., ne luăm voiă a face următórea propunere:

I. Sě se dea acţionarilor dividendă de 5% după capitalul social de 600,000 fl., prevědută în §. 62 din satute 30,000 fl.

II. Restul de 96,922 fl. 64 cr. sě se împartă cum urméză:

1) 18% tantieme statutare (§. 62, b, c, d, e, f) membrilor direcţiunei, directorului esecutiv, dirigentului filialei, funcţionarilor institutului şi comitetului de supraveghiare 17,446 fl. 7 cr.; 2) Remuneraţiune funcţionarilor fără drept la tantiemă şi servitorilor 1,020 fl.; 3) Pentru scopurî de binefacere 6,500 fl.; 4) Fondului de pensiunî al funcţionarilor 7,956 fl. 57 cr.; 5) Fondului special de reservă 10,000 fl.; 6) Supradividendă acţionarilor 54,000 fl.

Primită acéstă propunere, dividenda anului 1899 va fi de *14 fl.* de acţie, şi se póte ridica imediat după adunarea generală.

Fondul special de reservă se va urca la cifra de *47,189 fl. 93 cr.*

Fondul de pensiunî al funcţionarilor la *151,828 fl. 06 cr.*

Terminând, Vě presentăm raţiociniul cu tóte conturile sale, rugându-Vě, ca după ce veţî fi ascultat şi raportul comitetului de supraveghiare, sě binevoiţî:

1) a lua spre scire acest raport, a aproba bilanţul încheiat cu 31 Decemvre 1899 şi a da direcţiunei şi comitetului de supraveghiare absolutoriu pentru gestiunea lor pe anul espirat; 2) a primi propunerea nóstră relativ la distribuirea profitului net; 3) a distribui suma destinată spre scopurî culturale şi de binefacere; 4) a fixa preţul marcelor de presenţă pe anul curent; 5) a alege 2 membri în consiliul de direcţiune; 6) a alege 5 membri în comitetul de supraveghiare.

Din şedinţa direcţiunii ţinută la 27 Februarie 1900.

***Alesandru Lebu** m. p.*, v.-preşedinte. ***Cosma** m. p.*, director esecutiv.

ULTIME SCIRI.

Pretoria, 15 Martie. Rěspunsul lui Salisbury a sosit Lunî aicî. *Guvernul transvaalian* a ţinut consiliu şi **a decis lupta până la estrem.** In hotărîrea acésta a lui guvernul e sprijinit de întréga poporaţiune bură, pe care rěspunsul lui Salisbury a indignat'o în cel mai mare grad.

---

*Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.***
*Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.***

Cursul la bursa din Viena.

Din 15 Martie 1900.

Renta ung. de aur 4%.	97.20
Renta de corone ung. 4%. . . .	93.65
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½% .	100.50
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½% .	100.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	99.40
Bonurĭ rurale ungare 4%	93.—
Bonurĭ rurale croate-slavone . . .	93.50
Impr. ung. cu premii	164.—
Losurĭ pentru reg. Tisei și Seghedin .	141.59
Renta de argint austr.	99.15
Renta de hârtie austr.	99.10
Renta de aur austr.	98.35
Losurĭ din 1860.	136.—
Acţii de-ale Băncei austro-ungară .	127.—
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	187.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	234.80
Napoleondorĭ	19.28
Mărcĭ imperiale germane . . .	118.47½
London vista	242.90
Paris vista	96.35
Rente de corone austr. 4% . . .	99.45
Note italiene.	90.05

Cursul pieţei Brașov.

Din 16 Martie 1900.

Bancnota rom.	Cump.	18.88	Vênd.	18.96
Argint român.	Cump.	18.40	Vênd.	18.50
Napoleond'orĭ.	Cump.	19.20	Vênd.	19.30
Galbenĭ	Cump.	11.30	Vênd.	11.40
Ruble Rusescĭ	Cump.	127.—	Vênd.	128.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.50	Vênd.	—·—
Lire turcescĭ	Cump.	10.75	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.—	Vênd.	101.—

Nr. 2227—1900.

Escriere de oferte.

In **29 Martie a. c. înainte de prânz la 9 óre** se vor închiria la oficiul orășĕnesc economic pe cale de oferte casele orășenescĭ din strada Fortăreţei nr 47, strada Porţii nr. 18, Tergul cailor nr. 18, cârciumile orășĕnescĭ din Dêrste și din Timișul de jos și de sus.

Condiţiunile de oferte și contractuale se află în decursul órelor de oficiu înainte de prânz spre examinare din partea fie-cărui.

Casele orășĕnescĭ strada Fortăreţei nr. 47, strada Porţii nr. 18 și Têrgul cailor nr. 18 *se închiriézĕ pe periodul din 29 Septembre 1900, până în 29 Septembre 1903*; cârciumile sus amintite *pe timpul din 31 Decemvre 1900 până în 29 Septemvre 1903.*

Ofertele provĕdute cu timbru de 1 corónă, cu vadiu de 10% sigilate, au de a se așterne cel mult **până în 29 Martie a. c.** înainte de prânz la 9 óre conducĕtorului oficiului orășănesc economic, D-lui senator **Oscar Alesius**, de óre-ce acele mai târdiu așternute nu se vor lua în consideraţiune.

Ofertele au sĕ conţină declaraţiunea, cum că condiţiunile de oferte și acele contractuale 'i sunt cunoscute și că se supune necondiţionat.

Tot-deodată este de a se aminti în ofert numele și locuinţa oferentului și chiria anuală în cifre și litere.

Brașov, în 1 Martie 1900.

895,1—2 **Magistratul orășenesc.**

Sosirea și plecarea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil din 1 Octomvre st. n. 1899.

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:
I. Trenul de persóne la 8 óre dim.
II. Tr. accel. peste Clușiu la 2 ó. 9 m. p. m.
III. Trenul mixt la 10 óre 25 min. séra

Dela Bucurescĭ la Brașov:
I. Trenul mixt, care circulă numai Vinerea dela Predeal, la 0 óre — min. dim.
II. Trenul accel. la 2 óre 18 min. p. m.
III. Trenul mixt, la 5 óre 20 min. p. m.
IV. Trenul de pers., la 9 óre 27 min. séra.

Dela Kezdi-Oșorheiu la Brașov:
I. Trenul de persóne la 8 óre 25 m. d., (are legătură în St.-Georgĭ cu Ciuc-Szerda și Ciuc-Gyimes).
II. Trenul de persóne la 1 óră 51 m. p. m.
III. Trenul mixt, la 6 óre 48 m. séra, (are legătură cu Ciuc-Szereda).

Dela Zĕrnescĭ la Brașov (G. Bartolomeiu).
I. Trenul mixt la 6 óre 22 min. dim.
II. Trenul mixt la 1 óră 13 min. p. m.

Dela Ciuc-Gyimes la Brașov:
I. Trenul de pers. la 8 óre 25 min. dim.
II. Trenul de pers. la 1 óră 51 min. p. m.
III. Trenul mixt la 6 óre 48 min. séra.

Plecarea trenurilor din Brașov.

Dela Brașov la Budapesta:
I. Trenul mixt la 5 óre 8 min. diminéţa
II. Tr. accel. (peste Clușiu) la 2 ó. 45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la 7 óre 48 min. séra.

Dela Brașov la Bucurescĭ:
I. Trenul de persóne la 3 óre 55 min. d.
II. Trenul mixt la 11 óre a. m.
III. Trenul accelerat (ce vine pe la Oradia Clușiu) la 2 óre 19 min. p. m.

Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu:
I. Trenul de persóne la 5 óre 19 min dim. (are legătură cu Tușnad) Ciuc-Szereda. 3 ó. 15 m.
II. Trenul mixt la 8 óre 50 min. a. m.
III. Trenul de pers. la 3 óre 15 m. p. m. are legătură cu linia Tușnad-Ciuc-Szereda.

Dela Brașov la Zĕrnescĭ (G. Bartolomeiu).
I. Trenul mixt la 9 óre și 2 min. a. m.
II. Trenul mixt la 3 óre 18 min p. m.

Dela Brașov la Ciuc-Gyimes:
I. Trenul de pers. la 5 óre 19 min. dim.
II. Trenul mixt la 8 óre 50 min. a. m.
III. Trenul de pers. la 3 óre 15 min. p. m

„Gazeta Transilvaniei“ cu numĕrul à **10 fil.** se vinde la librăria Nic. I. Ciurcu și la **Eremias Nepoţii.**

Sz. **5433**—1899. tlkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. járásbiróság, mint tlkönyvi hatóság, közhirré teszi, hogy a fagarasi megye árva péztár végrehajtatónak Talaba Iuon l. Iuon s társa végrehajtást szenvedő elleni 24 frt. tőke követelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a fogarasi kir. járásbiróság területén lévő Kis Vajdafalván fekvő. a kir. Vajdafalusi 63 sz. tljkvben 145, 146, 147 hrsz ingatlanokbol jutalékára 416 frtban

178	hrsz.	ingatlanra	13	frt.	2352	hrsz.	ingatlanra	8	frt.
211	„	„	14	„	2447, 2448	„	„	13	„
304	„	„	14	„	2460, 2461	„	„	7	„
755/1, 755/2	„	„	77		2464	„	„	6	„
755/3, 755/4	„	„		„	2467	„	„	4	„
1021	„	„	19	„	2501	„	„	7	„
1066	„	„	6	„	2507	„	„	7	„
1068	„	„	8	„	2512	„	„	6	„
1080	„	„	6	„	2566	„	„	8	„
1305	„	„	13	„	2666	„	„	3	„
1333	„	„	4	„	2773	„	„	7	„
1361	„	„	19	„	2801	„	„	6	„
1473	„	„	12	„	2873	„	„	7	„
1826	„	„	5	„	3176	„	„	10	„
1832	„	„	8	„	3221	„	„	14	„
1838	„	„	5	„	3234, 3237	„	„	3	„
1858	„	„	3	„	3254	„	„	5	„
1946	„	„	17	„	3389	„	„	25	„
1949	„	„	16	„	3429	„	„	7	„
1953	„	„	8	„	3704, 3705	„	„	12	„
1982	„	„	28	„	3761/4	„	„	4	„
1987	„	„	17	„	3762/5	„	„	2	„
1990	„	„	35	„	3762/7	„	„	2	„
2064	„	„	8	„	3765/2	„	„	8	„
2069	„	„	24	„	3766/2	„	„	1	„
2087	„	„	14	„	4053/2	„	„	6	„
2299	„	„	8	„	4056	„	„	1	„
2302	„	„	11	„	4054/2, 4055/1	„	„	9	„

az árverést ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendeltetik, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1900 évi aprilis hó 6-ik napján délelőtt 9 órakor** Kis Vajdafalván megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881 évi LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik § ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. törv. cz. 170-ik §-sa értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Fogaras, 1899. évi november hó 15-én.

A kir. törvényszék mint telekönyvi hatóság

CSÁSZÁR
kir. albiró.

880.1

AVIS.

Prenumeraţiunile la **Gazeta Transilvaniei** se potŭ face și reînoiri și când dela 1-ma și 15 a fiă-cărei luni.

Domnii abonaţĭ sĕ binevoiască a arăta în deosebĭ, când voiesc ca espedarea sĕ li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămurit și sĕ arate și posta ultimă.

Administraţ. „Gaz. Trans.“

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.